

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Nr. 2
(1024)

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2013 m. sausio 11 d. *

Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena

Pasimelsime, padėkosime Viešpačiui už laisvę mūsų Tėvynę, paprašysime malonės žuvusiesiems, mirusiesiems ir gyviesiems.

Bažnyčioje linkėsime vien kitiems Ramybės. Išėjė paliukėkime vieni kitiems Vieybės. Jos labai prireiks politikos speigų kaustomai visuomenei. Gal linkėjimai atšildys atmintį primiršusiųjų Sausio 13-osios laužų šilumą, ryžtą ginti savo ateitį.

1991 metų sausio 13-ąją tauta patyrė išbandymą tankais. Dabar – išbandymą valdžia... Nepriklausomybės gynimas pareikalavo žuvusiuų krauso. Kokį aukų pareika laus Tėvynė dabar? Tankai nepajėgė užgesinti laisvės sieki, bet jį pakeitė pinigai, nešvarūs rinkimai, susitepė žmonės. Tai ne tik teršia valstybės vardą Europoje, bet ir tiesia kelią naujos formos – ekonominės ir ideologinės – okupacijai. Dar yra žmonių už pažadus ar dešimt litų parduodančių sąžinę, garbę, savo vaikų ateitį.

Pažadai... Po visą šalį žadiname istorinę atmintį. Pri-

mename ir tai, kokie buvo pažadai 1940-aisiais, ir kaip juos „tesėjo“ 1941-ųjų birželį – negailėdami neisenelių, neivaikų, vietoj žadėtos „Stalinino saulės“, trémė į amžino išalo žemę. Tada niekas netikėjo tokia pažadų baigtimi. Ir šiandien daugelis nenori nei matyti, nei girdėti, į kokius klystkelius, į kokias negandas mus veda iš tos pačios pažadų šalies „geradaris“ ir jo sébrai.

Kovotoja už laisvę partizanė poetė Diana Glemžaitė rašė: „Mes mokėsim numirt, jei

Tėvynė aukos reikalauja“. Tuos žodžius patvirtino savo gyvybės kaina. Juos paskartojo Loreta Asanavičiūtė ir kiti – Sausio 13-osios aukos. O mes? Ar būsime kurti Tėvynės kvietimui sanguoti jos laisvę? Ar atliksite savo pareigą saugodami jų atminimą, atiduodami pagarbą visiems siekusiems Lietuvos laisvės?

Užgrūdinti Sibiro speigo, Laptevų jūros ledo, MGB saugumo rūsių ir GULAGO lagerių – nieko nebijome. Sausio 13-osios dvasia gyva mūsų širdyse ir, kaip priesaką, galime pakartoti partizanės žodžius.

Algirdas BLAŽYS

Kviečiame Sausio 13-ąją – Laisvės gynėjų dieną – paminėti visuotine pilietine akcija „Atmintis gyva, nes liudija“

Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti (toliau – Tarptautinė istorinio teisingumo komisija) kviečia Lietuvos mokyklas ir įvairias Lietuvos valstybės institucijas prisijungti prie jau kasmetinė tradicija tapusios pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“.

2013 metais šią akciją siūlome organizuoti sausio 11 diena (penktadienį), nes Sausio 13-oji bus sekmadienis, tai yra nedarbo diena.

Taigi kviečiame sausio 11 dieną 8 valandą visoje Lietuvoje dešimčiai minučių užgesinti šviesą ir languose uždegti atminimo žvakutes.

Pilietinė akcija skiriama prisiminti ir paminėti prieš 22 metus Lietuvos piliečių vieningą sieki apginti atkurtos

valstybės nepriklausomybę ir bendrą pilietinę poziciją, padėjusią atsilaidyti prieš sovietinių okupantų ir vietinių kolaborantų agresiją, bandymą karine jėga įvykdinti perversmą.

Šiemet pilietinė akcija „Atmintis gyva, nes liudija“ Lietuvoje vyks jau šeštą kartą. Pirmą kartą ši pilietinė akcija pradėta organizuoti 2008 metais, tuomet iš ją įsitraukė per 100 mokyklų. Nuo 2010 metų akciją „Atmintis gyva, nes liudija“ aktyviai palaiko ne tik Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos, bet ir Lietuvos Respublikos ambasados užsienyje, valstybės institucijos: Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, ligoninės, poli-

cijos komisariatai, pasienio užkardos ir daug kitų įstaigų bei organizacijų. Toks aktyvumas rodo, jog pasiūlytas Sausio 13-osios įvykių minėjimas yra patrauklus ir turi pozityvų poveikį Lietuvos visuomenei.

Tarptautinė istorinio teisingumo komisija siekia, kad pilietinė iniciatyva „Atmintis gyva, nes liudija“ taptų visuotine ir tradicine. 1991 metų sausio 13 dieną tautos vienybės jausmas padėjo pasipriehinti brutaliai karinei jėgai ir apginti savo laisvę. Prieš dvidešimt dvejus metus Lietuvos visuomenė išlaikė pilietiškuo eginamą ir šia akcija siekiama, kad nors mažą dalelytę to vienybės jausmo pačių moksleivai tuo pačiu metu įžiebdami žvakutes visoje Lietuvoje.

Ingrida VILKIENĖ

Sielvarto rauda

Agresiją planavo ir vykdė Maskva ir Berlynas

Nei komunistinis režimas Maskvoje, nei nacionalsocialistinis režimas Berlyne mažesnių ir kariniu požiūriu silpnėnių savo kaimynių – demokratinių šalių nelaikė lygiavertėmis valstybėmis. Agresijos scenarijai buvo kuriami Maskvoje ir Berlyne, pateikiant juos demokratijos pasaullui kaip tariamus išvadavimus iš „buržuazijos bei kapitalistų jungo“ ar pasiteisinant naujosios germanų Europos kūrimu.

Pavergtos šalys siekė išsilaisvinti

Raudonasis ir rudasis agresoriai suplanavo Antrojo pasaulinio karo pradžią ir pradėjo įgyvendinti savo grobiukiškas užmačias: Lenkiją nukariavo sutartinai ir pasidalijo jos žemes pusiau. Vienintelė Suomija ginklu apgynė Nepriklausomybę. Lietuvą, Latviją ir Estiją okupavo sovietai ir valdė pusę amžiaus. Sovietų imperijai pradėjus irti, didelę įtaka darė „perestrojka“ judėjimas (persitvarkymas). Lietuvos Sajūdis radikaliai pakeitė „perestrojka“ turinį: ne persitvarkymas pagal Kremliaus komandas, o valstybingumo atkūrimas.

Kovo 11-osios Aktais

Lietuvos parlamentas 1990 metų kovo 11 dieną atkūrė 1938 metų gegužės 12 dienos Lietuvos Respublikos Konstitucijos veikimą. Šiuo teisiniu aktu demokratijos pasaullui ir Rytų šalies valdžiai buvo parodyta, kad atmetama okupanto primesta sovietinė santvarka, atkuriamas Lietuvos valstybingumas ir valstybiniai ryšiai su Vakarų demokratijos pasaulio šalimis. Laikinai buvo palikti veikti tik tie sovietiniai įstatymai, kurie nepriestaravo priimtajai Laikinai Konstitucijai.

Tačiau daug nerimo kėlė priešartinis Lietuvos jaunuolių šaukimas į okupacinę karikuomenę.

Atgimimo variklis – Lietuvos Sajūdis

Atgimimo periodas pasi-

reiskė visose ekonominio, politinio, visuomeninio, kultūrinio gyvenimo srityse. Ypatingai raiškus buvo Lietuvos Sajūdžio spaudos kelias. Kiekvienas rajonas, miestas, dauguma visuomeninių organizacijų leido savo laikraščius, pavyzdžiu: „Lietuvos aidą“, „Respubliką“, „Atgimimą“, „Vorutą“, „Katalikų pasauli“, „Tremtinį“, „Sajūdžio žinias“, „Varpą“ ir daugelį kitų. Jonavoje buvo noriai skaitoma „Taurosta“.

Méginta atkurti okupacinių statusą

Kremliaus pastangos išsaugoti sovietų imperiją vertintinos kaip siekis testi kolonijinę politiką, niekaip nesuderinamą su Lietuvos Respublikos Konstitucija. Neraumumą kurstymas, pavyzdžiu, rusakalbių minios veržimasis į Seimo rūmus kėlė pavoju ne tik visuomenės rimčiai, bet ir valstybės saugumui. 1991 metų sausio 13-ąją okupantas panaudojo karinę jėgą prieš beginkilius piliečius, ginančius parlamento rūmus. Okupanto kareivos nužudė 14 beginkilių gynėjų. Šios žudynės sukrėtė Lietuvos pilietinę visuomenę ir visam demokratijos pasaullui parodė okupacijos režimo nesugebėjimą spręsti klausimų, remiantis europinės demokratijos teise ir metodais.

Sielvarto rauda visam pasaullui

„Išraudok, tauta, savo begalinį sielvartą visam pasaullui. Gal išgirs kurtieji, praregės apakusieji. Ašarų druska tesužimba šiandien kiekviena tariamo žodžio raidė. Vėl su piltas naujas pilkapis, dega amžinosios Aukos aukuras. Kilkite, prosenį vėlės, iš Pilėnų pelenų, burkitės žuvusieji Žalgirio mūšyje ir sukilimose. Rinkitės turgaus aikštėse išniekintieji broliai ir sovietinio GULAGO kankiniai. Pasitikite tautos karžygis, priimkite į savo pulką ir nusiveskite į nemirtingą šviesą,“ – rašė Aldona Puištė („Amžinosios aukos aukuras“, „Respublika“, 1991 m. sausis).

Edmundas SIMANAITIS

Ar nepasimetė istorinėje atmintyje didžiausia lietuvių deportacija į Sibirą?

Šiais metais Lietuvoje bus minima daug valstybei svarbių datų, kurioms sudarytos ar sudaromos vyriausybės komisijos. Pasak Seimo Tėvynės sajungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos nario, parlamentinių grupės „Už istorinę atmintį ir teisingumą“ pirminko dr. Arvydo Anušausko, S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio, Klaipėdos sukiliimo ir Vilniaus geto atminimo minėjimai yra svarbūs bei reikšmingi. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į dar vieną svarbią datą, reikšmingą Lietuvos valstybei, – tai gegužės 22 diena. Šią dieną sukanka 65 metų, kai stalininis-komunistinis režimas pradėjo pačią didžiausią tik Lietuvoje vykdytą lietuvių deportaciją.

„Trėmimo operacija „Vesna“, kurios vykdymui buvo pasitelkti net 30 tūkstančių represinių institucijų darbuo-

tojų, buvo pati didžiausia trėmimo operacija Lietuvos istorijoje. 40 tūkstančių lietuvių buvo ištremti į Sibirą, iš kurių – net 11 066 vaikai. Į Sibirą išežtiems pačioje vairystėje šiuo metu yra nuo 65 iki 82 metų amžiaus. Šie žmonės gali dar pasidalinti savo išgyventa patirtimi“, – sakė dr. A. Anušauskas.

Parlamentaras kreipėsi į Seimo Pirmininką Vyduon Gedvilą, siūlydamas šią dieną paminėti ir Seime, taip pat paremti įvairias visuomenines iniciatyvas, kurios skirtos istorinės atminties puoselėjimui. A. Anušauskas taip pat prie šios iniciatyvos pakvietė prisijungti ir Vilniaus merą Artūrą Zuoką. Jis kviečiamas susitikti su parlamentinės grupės nariais ir aptarti šio išskirtinio istorinio įvykio paminėjimą sostinėje, prisimenant 1948 metų tremtinius vilniečius.

„Tremtinio“ inf.

Ką byloja naujojo Seimo narių darbai?

Išsirinkome naują Seimą. Vargais negalais susiformavo naujoji keturių partijų valdancioji koalicija, išdidžiai save vadinanti „centro kairiaga“. Iš naujo suformuotos Seimo frakcijos. Nežiūrint į tai, kad, pavyzdžiu, nauja Tėvynės sajungos–Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, dabar vietoj 46 turinti 33 Seimo narius, savo didžiaja sudėtimi išliko tokia pati (iš jų sudėtį išsiliejo tik keturi naujokai), vis tik verta atidžiau pasižiūrėti, su kuo dabar turime reikalų. Tieki kairėje, tiek dešinėje pusėje.

Norint iš arčiau susipažinti su naujai susiformavusiais politiniai dariniais Seime nebūtina mėginti gaudyti politikus už liežuvio ir pešioti iš jų abstrakčias frazes įvairiais klausimais. Šiaip jie save parodyti privalo ne žodžiais ar pažadais, o realiais darbais. Geriausiu lankmuo popiereliu čia gali pasitarnauti politikų požiūris į buvusius politinius kalinius ir tremtinius.

Prieš šventes, paskutinėmis naujos kadencijos Seimo rudens sesijos posėdžių diegomis pristatant 2013 metų valstybės biudžeto išstatymo projektą iškilo klausimas dėl valstybinių pensijų buvu-

siems politiniams kaliniams ir tremtiniams atkūrimo į buvusį lygi, mat jos, kaip ir socialinės išmokos, 2009 metais buvo sumažintos, siekiant suvaldyti krizę. Buvusioji A. Kubiliaus Vyriausybė buvo pateikusi išstatymo projektą, kuriame siūlyta nuo 2013 metų atkurti sumažintas valstybines pensijas pasipriešinimo kovą dalyviams, nukentėjusiems nuo okupacinių režimų ir t.t. Tai būtų paraikalavę daugiau kaip 20 milijonų litų, tačiau kairieji šio sumanymo atsisakė.

Finansų ministriui R. Šadžiui Seime pristatant 2013 metų valstybės biudžetą pirmasis ši klausimą ēmė kelti TS-LKD frakcijos narys J.R. Dagys, kuris ministro klausė:

„Gerbiajasis ministrė, anksčiau premjeras A. Butkevičius sakė, kad minimalios algos pakėlimas bus kompensojamas socialinių išmokų sąskaita. Po to jis tos minties atsisakė ir mūsų frakcijoje labai griežtai pareiškė, kad jo kaijas socialinės srities klausimais (tai) nebus dengiamas. Dabar jūs atsisakėte atkurti pensijas našlėms, politiniams kaliniams ir mokslininkams... Kaip jūs tai galėtumė-

te paaiškinti? Tai yra galu gale išpareigojimai ir kitas dalykas – Konstitucinio Teismo sprendimai, kuriuos jūsų frakcija ne vieną kartą yra akcentavusi. Iš viso, ar galima šiuo atveju sulyginti minimalias algos kėlimo svarbą su pensijų atkūrimu tiems, kurių pajamos yra daug mažesnės?“

Naujas finansų ministras R. Šadžius, atmetęs „bet kokius politinius šio sprendimo motyvus“, čia pat ēmė ir nusnešė į laukus. Jis pradėjo kalbėti apie socialines išmokas ir apie „pilotinius projekus“ kai kuriose savivaldybėse, kur „tos socialinės išmokos yra skiriamos tik labai gerai ištestavus asmenų turtą ir pajamas“. Paaiškinės, kad jis labai tikisi, jog bus sutarta dėl naujų socialinės paramos skyrimo principų, kaip ministras, pademonstravo visišką nesigaudymą ir neišmanymą, apie ką kalbama. Tarsi visai nežinotų, kuo skiriasi socialinės išmokos bedarbiamas nuo 2-ojo laipsnio valstybinių pensijų Lietuvos partizanams ir valstybinių nukentėjusių asmenų pensijų buvusiems tremtiniams. Juk kalbama apie du visiškai skirtinės išstatymus.

(keliamas į 7 psl.)

Įvykiai, komentarai

Ką dar jie iškrės?

**Seimo pirmininkas
jau kad perkrautu,
tai perkrautu!**

Ko gero, labiausiai visus nustebino Seimo pirmininko Vydo Gedvilo kalbos „Radio Svoboda“ eteryje, kai jis pörino apie būtinybę gerinti santykius su Rusija, iš kurios perkame daug duju, o su JAV tai nėra taip svarbu, nes pastaroji šalis tolį ir „duju nuo jos nepasijungsime“. Na, pirmiausia tai Lietuva tam ir statosi suskystintų duju terminą, kad nuo Rusijos užgaidų išsivaduotų, o antra – JAV per keletą pastarųjų metų keliasdešimt kartų padidino skalūninių duju gavybą ir planuoja iki 2016 metų perimti Europos rinką iš „Gazprom“, kuriam šiandien kyla didelė grėsmė prasti monopolininko pozicijas. Deja, tokį žinių šalies parlamento vadovas stokoja. Bet tai jam netrukdo postringauti apie santykijus su Rusija „perkrovimą“, tiksliau – „gerinimą“. Labai norėtusi atsakymo, kaip Seimo pirmininkas išsivaizduoja tą „gerinimą“ – gal kaip Lietuvos sutikimą mokėti uždujas daug brangiau nei moka kaimynės, ir neprotestuoti, kad monopolininkas piktnaudžiaja savo padėtimi?

(keliamas į 3 psl.)

Skelbiamas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos išleistų knygų išpardavimas-aukcijos, kuris vyks 2013 m. sausio 16 d. (trečiadienį) 12 val.

LPKTS salėje (Laisvės al.39, Kaune).

Informacija: www.lpkts.lt

PERKAINOTŲ KNYGU SARAŠAS

Eil. Nr.	KNYGU PAVADINIMAS	Parduodamas kiekis	Buvusi 1 vnt. kaina (Lt) iki perkainojimo	Pradinė 1 vnt. kaina (Lt) aukcione
1.	Vytautas Landsbergis „Atgavę viltį“	432	6,00	3,00
2.	Česys Cemnolonskis „Ažnolų saknė“	235	1,00	0,50
3.	Algirdas Statkevičius „Bendražmogiškumo manifest“	480	1,00	0,50
4.	Romualdas Jurelionis „Devintas ratas“	340	5,00	2,50
5.	Justinas Lelešius-Grafas, Lioginas Baliukevičius-Dzūkas „Dienoraščiai“	620	7,00	3,50
6.	„Girių skausmas“	418	7,00	3,50
7.	Gediminas Almonaitis „Grąžinkite man gyvenimą“	1480	1,50	0,75
8.	„Laiko atodangos“	1017	7,00	3,50
9.	Vytautas Slapšinskas „Laisvės vytis“	240	6,00	3,00
10.	Daumantas „Laiškai mylimosioms“	310	7,00	3,50
11.	Andrius Dručkus „Laukit, sugrižime laisve nešini“	258	5,00	2,50
12.	„Lietuvos gyventojų trėmimai“	232	15,00	7,50
13.	Vilius Bražėnas „Priminimai bendražygiamas“	100	10,00	5,00
14.	„Rūsties epizodai“	240	5,00	2,50
15.	„Tada, kai žuvome dėl tėvynės“	486	10,00	5,00
16.	Kazys Jakubauskas „Tarsi ne mano gyvenimas“	1137	2,00	1,00
17.	Laisvės kovų archyvas Nr.13	1232	5,00	2,50
18.	Laisvės kovų archyvas Nr.14	767	5,50	2,75
19.	Laisvės kovų archyvas Nr.15	679	6,00	3,00
20.	Laisvės kovų archyvas Nr.27	510	7,00	3,50
21.	Laisvės kovų archyvas Nr.29	978	7,00	3,50
22.	Laisvės kovų archyvas Nr.30	910	7,00	3,50
23.	Laisvės kovų archyvas Nr.31	960	7,00	3,50
24.	Laisvės kovų archyvas Nr.32	1140	7,00	3,50
25.	Laisvės kovų archyvas Nr.33	1100	7,00	3,50
26.	Laisvės kovų archyvas Nr.34	649	7,00	3,50
27.	Laisvės kovų archyvas Nr.35	560	7,00	3,50
28.	Laisvės kovų archyvas Nr.37	800	7,00	3,50

Ivykiai, komentarai

Ką dar jie iškrės?

(atkelta iš 2 psl.)

O gal suteikti rusų kalbai Lietuvoje antros valstybinės kalbos statusą? O gal išvis – grįžti į brangų Rusijos glėbi? Na, kad tas glėbys brangus, supratome permokėdami už dujas, tačiau žinome ir tai, kad Rusija, ypač ijos politinę areną atėjus V. Putinui, visai ne-linkusi rodyti Lietuvai gerų ketinimų. Jokiais klausimais. Ar tai supranta Seimo pirminkas V. Gedvilas?

Švietimo ir mokslo ministro sutuoktinės problemos jam netrukdo

Kai į švietimo ir mokslo ministro pareigas buvo pateikta darbiečio Dainiaus Pavalkio kandidatūra, jo buvo klausama, ar tai, kad žmona turi reikalų su teisėsauga, nėra kliūtis jam tapti ministru? Tuomet dar tik kandidato į ministro postą atsakymas pri-bloškė savo ciniškumu – anot jo, „mes turime turėti pakankamai pilietiškumo, ir tie laikai, kai už vieną brolį, buvusi miške, vežė visas šeimas į Sibirą, praėjo“ ir, žinoma, jis nemano, kad žmona kalta, o jos problemos su teisėsauga nėra kliūtis jam tapti ministru. Na, galbūt nuomonė dėl artimiausio žmogaus kaltės galima suprasti bent jau iš žmogiškųjų pozicijų, tačiau didelės vertės sukčiavimo byloje kaltinamo asmens sulyginiamas su broliu partizanu skamba ir įžuliai, ir provokuojančiai. Kita vertus, kai kam tokia nuostata naudinga – žiūrėkit, kokia šaunuolė, kovojo su visų nekenčiamą valdžią! Kaip čia neprisiminus nepriklausomybės pradžioje eskaluotą nuomonę, kad stambaus masto spekuliantai irgi verti rezistento vardo, mat griovė sovietinę valdžią. Verta prisiminti ir kitokią pa-saulinę praktiką – prieš keletą dešimtmečių Japoniją sukrėtė skandalas, nes paaškėjo, jog ministro pirmininko brolis yra narkomanas, taigi po šio skandalo šalies vadovas atsistatydino, nors nieko bendro su tais brolio reikalais jis neturėjo. Tačiau toks yra va-karietiško padoromo supratimas, iki kurio kairiosioms mūsų partijoms toli kaip iki Japonijos.

Padorumas padorumu, bet nustebino kiti ivykiai: tuomet dar tik būsimas ministras žiniasklaidos atstovams teigė, jog apie žmonos santykius su teismais jis informavės A. Butkevičių, bet pastarosiomis dienomis Kauno proku-

rorams paprašius dabar jau einančio švietimo ir mokslo ministro pareigas D. Pavalkio žmoną architektę Editą Pavalkienę pripažinti kalta dide-lės vertės sukčiavimo byloje ir nubausti realia trejų metų laisvės atėmimo bausme, Vyriausybės vadovas A. Butkevičius žiniasklaidai pareiškė, jog švietimo ir mokslo ministras Darbo partijos atstovas Dainius Pavalkis „formuo-jant Vyriausybę jo nėra infor-mavės, kad jo žmona E. Pa-valkienė yra kaltinamoji dide-lės vertės sukčiavimo byloje“. Kuriuo tikėti – ar ministru, kažkada sakiusi, kad infor-mavo premjerą, ar premjeru, teigiančiu, jog nieko nežinojo? Logiška būtų – nė vienu.

Dar ši mėnesį teismas tu-rėtų pateikti atsakymą byloje, kurioje E. Pavalkienė kaltinama didelės vertės švietimo turto iššaistymu, dokumen-tų klastojimu, bendrininkavi-mu nusikalstamoje veikloje.

Premjeras dar neišlipo iš rinkimų vežimo

Tik perėmę valdžią socde-mai ėmė skleisti kalbas apie neva baisingą netvarką, palik-tą buvusios valdžios. Truput-ti pasigilinus į tas jų minimas netvarkos apraiškas peršasi viena išvada – arba jie iš inercijos rieda rinkimų vežimu, arba nesugeba nuslėpti savo nekompetencijos ir lyg-tas pamoką nelankantis mo-kinukas, gavės jam nesupranta uždavinį, kartoja „čia nesamonė“.

Nesenai per žinias prem-jeras A. Butkevičius pareiškė, jog Energetikos ministerijoje naujoji valdžia aptiko baisių dalykų, gali būti – net nusikalstamo lėšų grobstymo. „Dabar kelia tam tikrų abe-jonių tam tikrų pinigų per-vedimai tarp antrinių „Lie-tuvos energijos“ įmonių – iš vienos sąskaitos į kitą. Tai yra milijoninės sąskaitos, ir mums reikia išsiaiškinti, ko-kiui tai buvo pagrindu daroma, kaip toslėšos buvo panau-dojamos“.

Kęstutis Škiudas, energetikos ekspertas, žinių portale „Delfi.lt“ paaškino, kad kalbama apie vadinamąsių VIAP lėšas (viešuosius interesus atitinkančios paslaugos), kurios yra sukaupiamos iš vartotojų mokėjimų už elektros energiją ir paskirstomas elektros energijos ga-mintojams, kuriems, Vyriausybės vertinimu, tokios para-mos reikia. Didžiausiai šių lėšų gavėjai – atsinaujinanči energetika, didžiųjų miestų koge-

neracinių jėgainės. Anot eks-perto, tai naftos produktų ak-cizo mokesčiui analogiškas variantas, kurį sumoka varto-tojas, pirkdamas degalus, skirtumas tik vienas – už par-duotus naftos produktus ak-cizą surenka Finansų minis-terija, o VIAP surenka patys energetikai ir patys paskirsto. Būtent Kubiliaus Vyriausybė pasirūpino, kad tas skirstymas taptų viešesnis ir skaid-resnis – VIAP teikimo, lėšų adminitravimo tvarką imta tvirtinti Vyriausybėje. Ar ne čia reikėtų paieškoti naujojo premjero nepasitenkinimo priežasčių – gal ką „iš mūsiš-kių“ Kubilius nuskriaudė, ypač kai iš šių lėšų skirstymo eliminavo įmonę, pačią gau-nančią jų dalį. Gali būti, kad A. Butkevičiui reikia rasti dingstį išmesti iš darbo vietų senosios Vyriausybės specia-listus, kad vietoj jų būtų galima pasodinti savus žmones – tokia yra socdemų ištvirtini-mo valdžioje taktika, taikoma nuo pat Nepriklausomy-bės atkūrimo.

Dailius Barakauskas atsikrėte

Virgilijaus Aleknos

Premjera pralenkė vidaus reikalų ministras – taip galima įvardinti D. Barakauską sprendimą atleisti olimpinį čempioną V. Alekną, dirbusį Vidaus reikalų ministerijoje patarėju sporto klausimais. Ministro teigimu, jis atleidžia olimpietį todėl, kad šis, būda-mas politinio pasitikėjimo pa-reigūnu, negali dirbtį sveti-moje komandoje, kurioje, sa-vaiame suprantama, D. Barakauskas nori savo partiečių. Deja, olimpietis yra paprastas karjeros tarnautojas, kuris keičiantis ministrams darbo neturėjo prarasti, juo labiau kad visi buvusio ministro politinio pasitikėjimo patarėjai iš darbo buvo atleisti praėju-si gruodžių.

Vis dėlto V. Alekna darbo ministerijoje neprarado, tik buvo perkeltas į kitas parei-gas, kuriose, matyt, jis politiškai nebūs pavojingas ministrui. Idomiai vertina specialis-tus naujasis vidaus reikalų ministras – žiūri ne kompe-tencijos, bet politinio patiki-mumo. Kita vertus, o ko dau-giau galima tikėtis iš „Tvar-kos ir teisingumo“ partijos „politruko“?

Štai taip gyvename pasi-kię Naujuosius. Juos sutin-kant skambėjo daug linkėjimų, tik vieno nebuvo – palin-kėjimo, kad naujoji Lietuvos Vyriausybė baigtų žaisti poli-tinius žaidimus kompetenci-jos sąskaita.

Gintaras MARKEVIČIUS

Žeraro Depardje „surusėjimas“

Supykės dėl Prancūzijos prezidento Franko Holando (Francois Hollande) mokesčių reformos garsus prancū-zu aktorius Žerardas Depardje (Gerard Depardieu) nuspren-dė atsisakyti Prancūzijos pilietybės ir išvykti iš šalies. Jis išiutino prezidento socialisto nurodymas padidinti pajamų mokesčių iki 75 proc. tiems, kas uždirba daugiau nei milijoną eurų per metus. Kadangi pridėjus dar kitus mokesčius, nelik-tu nė penktadilio to, ką jis uždirba, aktorius nuspren-dė pasitraukti iš šalij, kur mokesčių turtuoliams mokėti be-veik nereikia. Pasirodo, to-ka šalis – Rusija. Ten ar skurdžius, ar turčius, abu valstybei moka 13 procentų

pelno mokesčių. Rusijos prezi-dentas V. Putinas dar aktoriui neapsisprendus pasiūlė savo šalies pasą.

Vis dėlto garsaus aktoriaus virsmas Rusijos pilieciu nedaro garbės nei jam, nei Rusijai, kurios pilietybė, pa-sirodo, yra paprasčiausias daiktas, kuriuo Prezidentas gali manipulioti kaip pano-rėjės. Nenoras paremti savo šalį sprendžiant socialines problemas papaktino Prancūzijos piliecius, entuziastingas sutikimas „tapti rusu“ pralinksmiø europiečius ir var-gu ar pridėjo tašką pačiai Ru-sijai, taip nuvertinusiai savo pilietybę ir pademonstravusiai pritarimą turčiams, ven-giantiems prisidėti prie savo šalies gerovės.

Magnickio sąrašas ir Rusijos beglobiai vaikai

Nepaisant JAV preziden-to Barako Obamos pažado nuolaidžiauti Rusijai, konflikto tarp šių šalių išvengti ne-pavyko – jau kuris laikas pa-saulio dėmesj laiko sukaustęs vadina-masis Magnitskio są-rašas ir Putino draudimas už-sieniečiams įsivaikinti beglo-bius rusiukus.

Pirmiausia, žinoma, atsi-rado Magnitskio sąrašas – tai tam tikra prasme JAV val-džios verdiktas Rusijos valdin-ninkams, susijusiems su stam-biausio Rusijoje užsienio in-vestuotojo „Hermitage Capital Management“ juristo Sergejaus Magnitskio paslaptin-ga mirtimi Rusijos kalėjime, į kurį jis buvo įkištas po to, kai demaskavo 4,5 milijardo rublių vagystę iš Rusijos biudžeto 2007 metais. Ši sąrašą pat-virtino JAV Senatas ir Kongresas. Su nusikaltimų susiju-siems valdininkams uždraus-ta atvykti į Jungtines Valstijas bei atliki bet kokias pini-gines bankines operacijas do-

leriais bet kur pasaulyje. Amerikiečiai įvertino, kad ši vagystė ir liudytojo mirtis yra ne tik sunkus nusikaltimas prieš Žmogaus teises, bet ir fi-nansų rinkų stabilumui gre-sianti machinacija, pasitar-naujanti nelegaliai prekybai ginklais ir narkotikais.

Kas žino, gal šis amerikie-čių sprendimas palietė ir Ru-sijos prezidentą V. Putiną, nes netrukus pasirodė jo atsa-kymas. Be abejio, tai nebuvo draudimas JAV valdininkams atvykti į Rusiją ar atli-kinėti bankines operacijas rubliais, tai buvo... draudimas leisti užsieniečiams įsivaikinti beglobius rusiukus. Atrody-tu, nėra taip blogai, kad vai-kai liks Rusijoje, tačiau bėda ta, kad jų padėtis tėvynėje yra siaubinga – daugelio ateitis yra vienareikšmiai kriminalinė. Bet Putiniui tai nė motais, svarbu atsikirsti amerikie-čiams – kad ir vaikų ateitimi.

Gintaras

MARKEVIČIUS

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu **prenume-rata.post.lt** jau galite užsiprenumeruoti savaitraštį „Tremtinys“. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Prenumeratos indeksas 0117, kaina: 1 mėn. – 8,16 Lt, 3 mėn. – 24,48 Lt, 6 mėn. – 48,96 Lt.

Dékojame skaitytojams.

Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija rodo kelią Laisvės kovos atminimui

Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija garsėja savo aktyvia patriotinė veikla. Gimnazija (tada ji buvo vidurinė mokykla) 1990-ųjų kovo 12 dieną paminėjo išvakarėse atkurtą Nepriklausomybę. Pranešimą skaitė istorijos mokytojas, 1941 metų tremtinys Algimantas Lelešius. Žinant, kokia slogi sovietizmo atmosfera tvyrojo tada mokyklose, šis įvykis, jo galimumas dabar sunkiai suvokiamas. Tas minėjimas buvo pirmas Lietuvoje, nes įvyko po Nepriklausomybės atkūrimo praėjus vos šešiolikai valandų. Kokia galinga buvo tada mus užvaldžiusi Atgimimo dvasia! Tiesiog degėme noru kažką gero nuveikti dėl Atgimimo, taučios, tik ką atkurtos Nepriklausomybės. Tada buvome optimistai. Manėme, kad viskas greitai susitvarkys savaime. Negalėjome įsivaizduoti, kad ir praėjus dvidešimčiai metų dauguma mokyklų nebus nei tautinės, nei patriotinės. O jaučiamas kone masiškai bėgs iš Lietuvos.

Grįžtu į anuos laikus. Apimtas euforijos nuėjau į Kazlų Rūdos paštą ir išsiunčiau televizijos laidai „Atgimimo bangą“ dvi sveikinimo telegramas dėl atkurtos Nepriklausomybės. Vieną Aukščiausiajai Tarybai ir jos pirminkui Vytautui Landsbergiui, kitą – buvusiems Lietuvos politiniams kaliniams ir tremtiniams. Antroji baigėsi žodžiais: „Tepadeda mums Dievas“. Ir koks buvo džiaugsmas, kai direktorė Nijolė Baužytė pirmą kartą mano išsiuštast telegramas. Taigi, Kazlų Rūdos gyventojai pirmieji pasveikinome Lietuvą atkurtos Nepriklausomybės proga.

Mes, du Kazlų Rūdos vidurinės mokyklos mokytojai ir trys moksleivės, buvome apdovanoti Sausio 13-osios Atminimo medaliais. Pagal ši rodiklį Kazlų Rūdos gimnazijai neprilygsta jokia kita Lietuvos mokykla.

2002 metais ryžausi imtis iniciatyvos – parašyti pareiškimą Kazlų Rūdos savivaldybės Švietimo skyriui, kad daugiau pamokų skirtų Pasipriešinimo istorijai. Pavyko gauti mero Valdo Kazlo palaimymą. Meras gavo Marijampolės apskrities Švietimo departamento direktoriaus Sausio Luobikio pritarimą. Direktorius prisiminė, kaip mes

su Juozu Mikaloniu, vadovavusiu rajono tarybos švietimo komitetui, prieš septynerius metus atkakliai kovojo už patriotinę mokyklą: jis – rajono taryboje, aš – spaudoje. „Suvalkietis“ mus puolė serija straipsnių su rubrika „Antausis mokytojui“. Aš daviau at-

pagal siaurus programos reikalavimus. Prezidentas padėjo vainiką prie memorialo Tumo apygardos Žalgirio rinktinės partizanams. Apie memorialą Prezidentui ir jo palydovams papasakojo Marijampolės Tumo apygardos partizanų ir tremties muzie-

Buvo dar vienas svarbus jubiliejas – prieš 10 metų Kazlų Rūdos savivaldybės mokyklose Lietuvos Pasipriešinimo istorijai 10 klasėse pradėta skirti 18 pamokų vietoj vienos, numatytos pagal programą.

Mintis organizuoti šią

Konferencijos dalyviai gimnazijos salėje

kirtį straipsniu „Antausis Nepriklausomybei“ patriotinėje „Sūduvoje“ – kritikuojau mokytojus, kad atkakliai laikosi senų sovietinių pažiūrų. Tada praktiskai nieko nelaimėjome, bet rezultatas pasireiškė po septynerių metų. Kazlų Rūdos savivaldybės Švietimo skyrius 2002 metais Pasipriešinimo istorijai sutiko skirti daugiau pamokų. Pasitarėme su istorijos mokytoja Birūta Bujauskienė ir nuspindėme prašyti Pasipriešinimo istorijai 10 klaseje skirti 18 pamokų, tai yra pusę Pilietiniam ugdymui skirtų pamokų. Švietimo skyrius sutiko. Tai buvo istorinis sprendimas, nes dabar ši programa vykdoma daugelyje Lietuvos mokyklų, bet mūsų tikslas, kad taip būtų visose Lietuvos mokyklose. Šiam rezultatui pasiekti prireiks dešimties metų!

Išskirtinės svarbos įvykis Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos istorijoje buvo 2006 metų lapkričio 21 dieną – Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus apsilankymas. Atvirą pamoką Pasipriešinimo istorijos tema vyresniųjų klasių gimnazistams vedė istorijos mokytoja metodininkė Birūta Bujauskienė. Prezidentas džiaugėsi pamoka, gerai ją įvertino, pažymėjo, kad buvo vedama kūrybingai, one

jaus darbuotojas, buvęs gimnazijos mokytojas Algimantas Lelešius.

1989 metais mokytojas Algirdas Ališauskas su moksleiviais sukūrė spektaklį „Kančia nuskaidrina likimą“ apie tremtinius prie Laptevų jūros. Antano Lukšos kvietimu vaidinimas buvo parodytas 1989 metų vasario 16-ąją buvusiems partizanams Kauno buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato salėje Savanorių prospekte.

Gimnazijos renginių organizatorė Odetta Pučinskienė 2012 metų birželio 14 dieną suorganizavo gimnazistų išvyką dviračiais partizanų takais. Gidu buvo Algimantas Lelešius. Dalyvavo mero pavaduotoja Ramutė Vinikiénė.

2012 metais režisierė Odetta Pučinskienė sukūrė ir pastatė teatrinę miniatiūrą „Kalbėjimas iš nebūties“ Laisvės kovų tema. Ši miniatiūra buvo rodoma ir Marijampolėje.

2012 metų gruodžio 7 dieną Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos aktų salėje suorganizuota respublikinė konferencija „Mes mokėsime numirt, jei Tėvynė aukos reikalauja“ (D. Glemžaitė). Renginys buvo jubiliejinis, nes pirmoji konferencija buvo surengta prieš 10 metų.

konferenciją kilo A. Lelešius. Pagrindas – įspūdingas gimnazistų vaidinimas-miniatiūra „Kalbėjimas iš nebūties“, skirtas Pasipriešinimui pagal partizanų vado Liogiono Baliukevičiaus-Džuko die-noraštį. Ją sukūrė talentinga režisierė Odeta Pučinskienė. Vaidinimas emocingai perteikia rezistencijos metų romantiką ir tragediją. Šiam sumanymui buvo pritarta.

Konferencija vyko nepaprastai įdomiai, darniai, lyg muzikos kūrinys iš natū. Konferencijoje dalyvavo Kazlų Rūdos savivaldybės vicemirė Ramutė Vinikiénė, Švietimo skyriaus vedėja Beta Zaveckienė, Kazlų Rūdos buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, svečiai, taip pat Marijampolės Rygiškių Jonų gimnazijos gimnazistai su vadovėmis.

Ižanginių žodį tarė gimnazijos direktorė Irena Raulynaitienė. Ji pakvietė tylos minute pagerbtį visų kovotojų, žuvusių už Lietuvą laisvę, atminimą. Gimnazijos atstovai nunešė savo ir svečių vainikus prie memorialo Tumo apygardos Žalgirio rinktinės partizanams, uždegė žvakučių.

Po spektaklio antroje konferencijos dalyje brandžius pranešimus partizaninio karo tema perskaitė gimnazistai (vadovė mokytoja metodininkė Birūta Bujauskienė).

Apie Lietuvos reokupaciją ir partizaninio karo pradžią kalbėjo gimnazistė Vyginta Gerulytė. Gimnazistas Ernestas Janušaitis skaitė apie ryškiausius tautos pasipriešinimo okupaciniams režimui pavyzdžius. Apie reprezinių struktūrų veiklą Lietuvoje skaitė pranešimą Martynas Krikščiūnas. Vaikinas prisiminė savo senelių, dalyvavusiu rezistencijos kovose, kančias. Lolita Datenytė analizavo Laisvės kovų reikšmę.

Žodį suteikėme svečiams. LPKTB pirmininkas dr. Jonas Puodžius aukštai įvertino gimnazijos organizuotą patriotinį renginį, trumpai papasakojo apie savo gyvenimą ir veiklą (gimės Jaktijoje), bendrijos ir gimininę organizacijų veiklą. Edmundas Simanaitys plačiai kalbėjo apie mūsų istoriją nuo baltų genčių iki dabartinio laikotarpio, prisiminė, kad lenkų poetas Adomas Mickevičius suklydo, teigdamas, kad lietuvių kalba pasmerkta išnykti. Apie gimnazijos ir vienos buvusių politinių kalinių, tremtinų, šaulių aktyvių patriotinę veiklą kalbėjo A. Lelešius. Kunigas Ignas Plioraitis papasakojo apie atsitiktinį susitikimą su garsiaisiais partizanų vadais Juozu Lukša ir Viktoru Vitkauskui-Saidokui. Vadai prisiminė, kad Ignas – žinomo partizano Suopio-Barsuko pusbrolis. Kunigas taip pat prisiminė, kaip jis rizikuodamas platino „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“, pasikliovė tėvais katalikais. Kunigą nuo suėmimo išgelbėjo prasidejės Atgimimas.

Druskininkų skyriaus pirmininkas Aleksandras Juška jaudinancią papasakojo apie savo kalinimo draugą Čiukotkoje žūtį, padeklamavo eilėraštį apie kalinimo tragediją (panašių jis turi net pusantro šimto). Aleksandru – aštuoniolėdešimt penkeri, bet jo energijos gali pavydėti dvigubai jaunesni.

Konferencijos darbą apibendrino gimnazijos istorijos mokytoja metodininkė Birūta Bujauskienė. Padėkos žodį tarė Jonas Puodžius. Jis ir bendrijos valdybos pirmininkas Vytas Miliauskas padovanojo gimnazijai daug patriotinio turinio knygų.

Gimnazijos direktore svečiams padovanotojo gimnazistų sukurtų keramikos suvenyrų.

Algimantas LELEŠIUS

Studentų bylos pėdsakais

Prieš 60 metų – 1952 metų gruodžio 23–27 dienomis, per šv. Kalėdas, KGB rūmų salėje vyko penkiolikos ketvirtosios kurso studentų ir vieno mokytojo teismas, kuriam vadovavo sovietų karinio tribunolo kolegija. Vadovaujantis svetimos valstybės baudžiamoji kodekso 58 straipsniu paskelbtas trumpas ir aiškus nuosprendis – 16 jaunuolių (tarp jų dvi mergaitės): Celestinas Ajauskas, Kazimieras Banys, Jonas Bersėnas, Algirdas Bitvinskas, Vytautas Bukauskas, Pranas Čižas, Liudas Gaižauskas, Tadas Jagelavičius, Vytautas Kaminskas, Jonas Kreimeris, Bronė Kryževičiūtė, Adomas Lukoševičius, Juozas Petkevičius, Algonsas Urbonas, Kazimieras Vaišvila ir Jadviga Žukauskaitė – išsiunčiami į GULAGO salyną 25 metams katorgos ir 5 metams bėteisių už „tėvynės išdavimą“.

Kyla natūralus klausimas, kas buvo tie jaunuoliai ir kuo nusikalto? Atsakymą išišauktame Lietuvai nedėkingame istoriniame laikotarpyje.

Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje Lietuva atskyrė nuo šimtmečius mus terorizavusios Rusijos ir drąsių pasiukoju sių tautos šviesuolių dėka atėjo į Vasario 16-osios šventę. Didelėmis tautos pastangomis buvo atkurtas per ketverius metus karo ugnies ir okupantų nusiaubtas žemės ūkis, pradėta kurti pramonę. Tautinės mokyklos dėka užaugo patriotiška karta, toliau vysčiuvisas ekonominiu ir kultūrinio gyvenimo sritis. Lietuva per 20 metų tarp karų pakilo iki Europos valstybių lygio.

Deja, su kaimynėmis Lietuvai nesisekė – ir Rusijai, ir Vokietijai, ir Lenkijai labai reikėjo mūsų žaliojo krašto ir gintarinio pajūrio. Šios kaimynės, kaip ir visais amžiais, su Lietuva elgėsi grobuoniškai. Lenkai, sulaužę Suvalkų sutartį, palaikomi Tautų Sąjungos klastūniškai užgrobė Vilniaus kraštą ir 20 metų ji lenkino. Vokiečiams prireikė Klaipėdos krašto, Rusijai – visos Lietuvos.

1940 metais sovietų Rusija klasingai Lietuvą okupavo – metus naikino mūsų valstybingumą, ekonomiką, vykdė valstybės valdymo, švietimo ir kultūros darbuotojų terorą. Raudonųjų represijos baigėsi 1941 metų birželį, dar jiems spėjus ištremti dešimtis tūkstančių niekuo nekaltų šviesuolių. Tai buvo šetonis planovykdymo pradžia. Tolimesnus trémimus ir represijas nutraukė kita klastūnė – Vokietija, pradėjusi didelio masto karą prieš so-

vietų Rusiją. 1941 metų birželio lietuvių sukilių prieš Raudonąją armiją vokiečiai ignoravo, nes sukilius ryškiai siekė Neprikalaujomybės. Vokiečiai turėjo kitų planų – lietuvių Laikinoji Vyriausybė jiems trukdė, todėl buvo ne reikalinga. Vokiečiai suterše Lietuvos vardą žydų naikinimu. Trejus metus mūsų ūkininkai buvo priversti maitinti reicho kariuomenę. Tai buvo irgi nieko gera nežadanti okupacija.

1944 metais sovietų sugrįžimas (kartu su frontu) antrai okupacijai Lietuvai buvo labai skausmingas ir ilgalakis. Pirmiausia Raudonoji armija keršijo 1941 metų sukiliimo dalyviams. Iki 1944 metų spalio NKVD ir NKGB represavo (areštavo) 22 600 žmonių, nors pasipriešinimo dar nebuvo.

1944 metų rugpjūtį sovietams paskelbus neteisėtā mobilizaciją į Raudonąją armiją, didžioji dauguma Lietuvos vyrų ją ignoravo. Tuomet NKVD pulkai pradėjo gaudyti, medžioti vyrus visoje Lietuvoje, bandančius pabėgti – nedelsiant sušaudė. Tokios represijos kaip mat pažadino lietuvių tautinę savimonę, išprovokavo ginkluotą pasipriešinimą ir ilgą 10 metų karą su okupantu. Istorija nežino tokio ilgo mažos tautos pasipriešinimo prieš 50 kartų galingesnę valstybę. Okupantas prieš partizanus naudojo visas nežmoniškas priemones – degino sodybas, pasitelkė kolaborantus ir išdavikus, Solovjovo smogikus – klastai bei šantažui. Toje mėsmalėje žuvo daugiau nei 20 tūkstančių partizanų – tautos žiedo.

1951 metais partizaninis pasipriešinimas pradėjo silpti dėl didelio žuvusių skaičiaus, ginklų ir kitos materialinės paramos stygiaus. 1952 metais jau buvo žuvę beveik visų apygardų partizanų vadai, išduotas ir ketvirtasis Lietuvos Prezidentas Jonas Žemaitis.

Straipsnio pradžioje minėti 16 jaunuolių nuo 1940 iki 1952 metų teismo išgyveno visas okupantų vykdytas represijas ir buvo tų nusikalčiu liudininkai. Jų matytos deginamos sodybos, areštai, kankinimai, žuvusių partizanų išniekinimas iššaukė visuotinę neapykantą okupantui ir kolaborantams.

1949 metais Ariogalos gimnazijos pirmos laidos abiturientai išleistuvii dieną pasirašė slaptą testamentą, kuriai įspireigojo „visomis galimomis priemonėmis kovoti dėl Lietuvos Neprikalaujomybės ir dirbtį jos naudai“. Tos laidos vienuolika jaunuolių išstojo į Vilniaus ir Kauno

aukštąsias mokyklas. Būdami antro kurso studentais, 1950 metų vasarą susitikę nutarė pradėti aktyvią antisovietinę ideologinę veiklą kaip paramą silpstančiam ginkluotam pasipriešinimui pagal nuostatą: „Jei ne mes – tai kas, o jei ne dabar – tai kada?“ Šis drąsus pasiryžimas, kaip 1949 metų testamente priesakų vykdymas, buvo ištartas žiaurių stalinizmo represijų metu. To susitikimo dalyviai būsimos organizacijos programą ir įstatus paruošti įpareigojo atskirus studentus. Savo atsiminimuose V. Bukauskas parašė: „Ar galėjome, ar turėjome moralinę teisę ramiai stebeti ekonominį ir fizinį Lietuvos naikinimą? Ar galėjome su juo susitaikyti, užsimerkti ir tapti pasyviais ar aktyviais kolaborantais? Atėjovalanda ir mūsų kartai tarti savo žodį. Beje, nebuvome naivuoliai utopistai, gerai supratome, ką pradedame, žinojome, kad okupantas yra didelis, stiprus ir kova su juo bus sunki ir ilga. Taip pat žinojome, kas mūsų laukia, jei saugumui pavykti susekti“.

1951 metais per žiemos atostogas studentų grupė, susirinkusi Kaune, pritarė paruoštai programai bei įstatams ir suteikė organizacijai pavadinimą „Vieningoji darbo sąjunga“ (VDS). Programoje buvo numatyti organizacijos uždaviniai okupacijos sąlygomis ir ateityje, kai Lietuva taps nepriklausoma. Galutinis organizacijos tikslas – sukurti laisvą, nepriklausomą ir demokratiską Lietuvą. Okupacijos sąlygomis organizacija turėjo plėsti tarp studentojos, intelligentijos. Svarstyta ginkluoto pasipriešinimo reikšmė. Padaryta išvada, kad ginkluotas pasipriešinimas jau silpsta ir tampa netikslingas dėl didelių aukų, kad reikia ateiciai išsaugoti gyvają tautos jėgą. Pripažinta, kad tos didelės tautos aukos nėra beprasmės, kad jų reikšmė ateityje bus didžiulė žadintinė tautos rezistencinę dvasią (kibirkštis Sajūdžiui!).

Svarstyta galimybė susiekti su ginkluoto pasipriešinimo atstovais ir dalyvauti ideologinėje kovoje per jų pogrindžio spaudą. Kitų alternatyvų šiam reikalui tiesiog nebuvu. Taip pat nutarta VDS plėsti tarp patikimų studentų.

Ryšiu su ginkluotu pasipriešinimu buvo surastas keiliems VDS nariams pažystamas mokytojas K. Banys, jau turintis ryšį su partizanų Kęstučio apygarda, iš ten gaunantis laikraštelių ir juos platinant. Išgirdome, kad pogrindžio spaudai labai trūks medžiagos.

Atsiradus šiai galimybei

VDS nariai nedelsdamai pradėjo siušti eileraščius, straipsnius, anekdotus. VDS narius gerai nuteikė žinia, kad jų pasiūsta medžiagą panaudojo ir kitų partizanų apygardų spaudos leidėjai. Laikrašteliuose pasirodė ir VDS nario, poeto A. Bitvinsko eileraščių, kurių jis buvo nusiuntęs daugiau nei dvidešimt. Jo eileraščių buvo spausdinta Vakarų Lietuvos srities išleistame poezijos ir prozos rinkinyje „Mes nemirė“ (pagal A. Bitvinsko eil. „Mes nemirė“), taip pat ir antologijos „Kovos keliu ženiant“ tome.

Programinės VDS nuostatos sudomino ginkluoto pasipriešinimo vadus ir pateko Jūros srities štabo vadui A. Bakšiui-Germantau. Šis, supratęs, kokia naudinga VDS veikla, parašė laišką „Brangūs broliai, skirių VDS nariams“ (1951-12-10), kuriaime pabrėžė LLKS ir VDS idėjų bendrumą (LKA Nr. 29). Laiške jis pranešė, kad kuriamas naujas politinis Sajūdis, kuris LLKS pagalba bus plečiamas visoje Lietuvoje. 1952 metais VDS gavo tokuriamo Sajūdžio, jau įgavusio „Vyčių sąjungos“ pavadinimą, Laikinuosius įstatymus (LKA Nr. 7), kurių dėl areštų apsvarstyti nespėjo. Spėjame, kad „Vyčių sąjungos“ dokumentai, patekė valdžios akiratin, išgąsdino naujais uždaviniais – ideologinę kovą plėstis visuomenėje. Spėjame, kad dėl tos pačios priežasties nutarta VDS likviduoti, nors provokatorius dar nebuvu išaiškinęs daugelio VDS narių. Spėjame, kad KGB ėmési platus masto priemonių „Vyčių sąjungos“ ideologui Germantau susekti. Dar spėjės išleisti laikrašteliu „Vyčių keliu“ du numerius, 1953 metų sausį, išdavus štabo buveinę, Germantas žuvo.

VDS narių areštus KGB pradėjo rugpjūtį, sugrižus studentams į auditorijas. Areštavo 16, o provokatorius (V. Murauskas) „pasislėpē“ ir baigė Teisės fakultetą.

Šešiolika nuteistųjų 1953 metų pradžioje buvo išvežti katorgos darbams į Komijos ir Sibiro lagerius. Visi jie ten pateko jau mirus Stalinui, tačiau GULAGO salyno kagibinės iššalas buvo ketas. Tik politinių kalinių laisvės troškimas pradėjo jį trupinti.

1953 metų sukilimai Norilsko, Kengyre, Vorkutos 29 šachtoje ir streikai daugelyje lagerių šiek tiek palengvino režimą ir pagerino buitį. Tačiau kalinių nesustojo. Streikai vyko ir 1954, ir 1955 metais. 1956 metais GULAGAS pasidavė ekonomiškai priverstas. Bylų peržiūrėjimo

Soeikiname

Garbingo 85-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveiki name Albiną JUODIENĘ.

Daug jėgų atidavėte besirūpindama mūsų Tėvynės gynėjų atminimo įamžinimui. Daug dienų ir naktų paukoyote augindama vaikus, negailėdama savęs. Ačiū Jums už visokeriopą rūpestį. Linkime daug gerų ir sveikatos kupinų metų.

Sūnūs ir dukte

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame geros valios žmonėms, parėmusiems filmo apie Dzūkijos partizanų vadą Vaclova Voverį-Žaibą kūrimą ir skelbiame aukotojų sąrašą:

Onai Černiauskienė – 50 litų,
Povilui Jakučioniui – 100 litų,
Kazimierui Algirdui Pečiukoniui – 100 litų,

UAB Teisinių paslaugų biurui TAX LAW – 1000 litų.
Filmo produseris Jonas CIMBOLAITIS

komisijos vaidino „gerus dėdes“ ir apgailestaudami turėjo masiškai paleisti politinius kalinius.

Ne vienu metu, tačiau iš GULAGO grijo visi VDS nariai. Lietuvoje visus grįžusius politinius kalinius valdžia sustiko nepalankiai. Ne visiems sugrįžusiems buvo lemta baigtī mokslą – valdžios organai visai kliudė. Dalis jaunuolių baigė mokslą neakivaizdiniu būdu, keliems teko keisti pasirinktas specialybes. Ivairiai susiklostė VDS narių likimai. Apie tai byloja jų parašyti atsiminimai knygoje „Studentų byla“. Tai rūstus kaltinimas buvusiai nežmoniškai bolševikinei sistemai ir jos satrapams, per 20 metų taip ir nesulaukusiemis teisingo įvertinimo. Jų likučiai ir palikuonys, vis dar dalyvaujami Lietuvos valdyme, savaudžiai veiksmai išbalansavo mūsų visuomenę ekonomiškai, ją suskaldė ir suprixišino. Lietuvoje apie Dekalogą kalbama tik su humoru, nenorima suprasti, kad valstybė be teisingumo ir be žmonių moralės vargu ar pasieks gerovęs.

1998 metais LGGRTE įvertino VDS veiklą, kaip inėšusių tam tikrą indėlį į tautos pasipriešinimo kovą, ir suteikė likusiems gyviems trylikai Laisvės kovą dalyvio statusą.

Už dalyvavimą VDS veikloje ir Kengyro lagerio sukilime Prezidentas A. Urboną apdovanojo Vyčio Kryžiaus ordinu.

Bronė KRYŽEVIČIŪTĖ-JURGAITIENĖ, Vytautas BUKAUSKAS

1863 metų sukilimo atgarsiai

Šis pasakojimas – jubiliejinis, o gal, ne visai... Rašau apie įvykius prieš 60 metų, tačiau tai neišblėso iš mano atminties.

1951 metų spalio 19 dieną Tiumenėje Vakarų Sibiro karinis tribunolas MGB rūmuose nuteisė 12 vyry, tarp jų ir mane. Aštuoniems atseikėjo po 25 metus griežto režimo lagerio, man ir kitiem trimis skyrė aukščiausią bausmę – sušaudyti. Po trijų mėnesių

pintis vienas kitam į kišenę. Čia pasireikė senbuvį išradimus. Tatuiruotas žaliukas, ryžtingai nutraukės nuo senioko kojos kerzinį batą, čia pat į jį nusišlapino ir perleido kitiems. Netrukus batas buvo pilnas ir nukeliavo į viršutinį gultą, tiesiai į rankas pusnuogiuui, taipogi tatuiruotėmis išsipuošusiam vagišiui. Kaip tik tuo momentu sargybiniui priėjus prie mūsų garдо iš viršaus dvokiantis

kameros kompyuje. Jis man pasakojo, kaip po sukilimo jo senelį sukaustyta raiti kazokai pėsciomis atvarė iki Novosibirsko, po to dar kelis šimtus kilometrų lydėjo į Šiaurę, kur taiga riboja su tundra, kur pelkių, skurdžios augmenijos, amžino išalo neaprēpiami plotai, kur dažni uraganai, sniego kalnais sumaišantys dangų su žeme.

Ne vienerius metus teko gyventi žeminėse. Vėliau, kai buvo nutiestas geležinkelis Maskva–Vladivostokas, į katorginkų gyvenvietes iš Lietuvos ir kitų kraštų atvežė šeimų, protestuojančių prieš baudžiavinę Rusijos imperiją. Taip jie ir gyveno atskirti nuo pasaulio, tačiau nepradarė vilties, neparklupdyti, nepalažti, nuolatos persekiojami.

Simonas pirmą kartą per grotuotą langą pamati, kad esama ir civilizuoto pasaulio. Nors ir beteisio, suvaržyto, bet kitokio nei tas, kuriamė egzistavo. Novosibirske jį

nuteisė 10 metų už antisovietinę agitaciją ir propagandą.

Simonas godžiai klausėsi mano pasakojimo apie Lietuvą, partizaninį karą, apie tai, kad Lietuvos žmonės tebežengia jo senelio pramintu kovos keliu. Tik gaila, kad su juo greta – ir kančios keliai. Kiek supratau, Simonui senelis buvo kelrodė žvaigždė – gyvenimo švyturys. Daug išgirdau iš jo apie 1863 metų sukilimą ir išmokau tikriausiai lietuvių katorginkų sukurtą dainą, kurią dažnai niūniudavo Simonas:

Tyrlaukiai rūsciai sukaukė vėjas

Ir sniego kalnus suka aukštai,
Pertraukė linksmą dainą
vežėjas

Ir užniūniau kažką liūdnai.

Mane daboja kaip koks erelis
Akis išmeigės gudas nuožmus,
Vien tik iš tolo aidi varpelis
Kaip pakasynu ženklas niūrus.

Jau pančiai krinta, imkite
karda,
Reikės į kovą mirtiną stot,
Brangi laisvužė, tévelių vardą
Mes išmokysis, kaip reiks
godot...

Ne visus dainos žodžius prisimenu, tačiau melodijos nepamiršau, kaip ir Simono, kurio pasakojimai mane padrašino, suteikė jėgų ir pasiskelimo.

Vytautas KAZIULIONIS

Paminklas „Atmink, keleivi, kad mes čia žuvom dėl Tėvynės“ Lietuvos savanoriams, žuvusiems kovose su lenkais 1920 metais, plento Varėna–Alytus 10 kilometre

SSRS karinių tribunolų kolegija man ir Antanui Volungevičiui mirties bausmę pakeitė 25 metų griežto režimo lageriu su kitais suvaržymu priedais. Tremtyje slaptos draugijos „Priesaika“ įkūrėjus Kazimierą Jankauską ir Antaną Kybartą sušaudė 1952 metų vasario 26 dieną.

Tu pačių metų gegužės pradžioje atsidūriau Stolyptino – kalinių pervežimo vagonė, iš išorės panašiai į keleivinį vagoną. Jį prikabindavo traukinio gale. Vagono vidus, keturviečių kupė pavyzdžiu, išdalytas į atskirus gardus, nuo koridoriaus atskirtas geležinėmis grotomis. Sargyba iš koridoriaus galėjo matyti, kas vyksta garduose. Į gardus pagal poreikį čekistai prigrūsdavo iki 20 kalinių. Mums „pasiekė“ – į gardą mus sukišo tik šešiolika. Kiek supratau iš bendrakeleivių kalbų ir elgesio, beveik visi jie buvo kriminaliniai nusikaltėliai. Į mane niekas nekreipė dėmesio. Atimi iš manęs nebuko, nes nieko neturėjau, o atsilus orams jų nebeviliojo mano aptriūšes, sulopytas vatinukas.

Ilgai teko laukti maitinimo, dar ilgiau – vandens nūmalšinti troškuliui po suvalgytų druska nubalintų kampos žuvelių, kalinių vadinančių komjaunuolėmis. Sočiai atsigėrus reikėjo nusilenginti, – čekistai šaipėsi, siūlydami šla-

skytišis šliūkštelių čekistui ant galvos. Ką tik besišaipės ir žvengės raudonkepuris pradėjo prunksti, tartum vytiniu per galvą nulietas eržilas.

Netrukus koridorių užtvindė ginkluoti egzekutoriai. Iš mūsų gardo ištempė po kelis nusikaltėlius pravėdė auklėjamajį darbą guminiais „bananais“, spardė kaustytais batais ir nuvilko į tuščią gardą. Kelionė tėsesi pusantros paros.

Novosibirske mus išlaipino. Nuo stoties per garsiakalbi griaudėjo anuomet populiari daina: „Platus gimtasis mūsų kraštas,/kur taip laisvai kvėpuoja žmogus...“ Prispažinsiu, kiekvieną mano atokvėpi lydėjo aštrus skausmas dešinėje krūtinės pusėje. Vėliau paaikšėjo, kad egzekucijos metu man sulaužė šonkaulį.

Novosibirske persiuntimo punkte vienintelį mane atskyrė ir nuvedė į politinių kalinių kamerą. Ji buvo pilnutele įvairių tautybių žmonių. Lietuvį radau tik vieną, perkopusį šešiasdešimt prazilių vyrą. Tai buvo Simonas Goberis – lietuvis, nė karto nebuves Lietuvoje. Kalbėjo lietuviškai su nedideliu akcentu, žodžius ir sakinius dėliojo taip, kaip jų išmokė senelis – 1863 metų sukilimo dalyvis. Ištisas dvi savaites kartu su Simonu buvome įsitaisę

Ne visus dainos žodžius prisimenu, tačiau melodijos nepamiršau, kaip ir Simono, kurio pasakojimai mane padrašino, suteikė jėgų ir pasiskelimo.

Vytautas KAZIULIONIS

ILSEKITES RAMYBEJE

Eugenija Elena
Šuopytė-Zokienė
1923–2012

Gimė Šakių r. Aleksandravos k. Buvo politinė kaliniė. Kalėjo Kauno kalėjime. Išleista apsigyveno gimtajame Aleksandravos k. Sukūrė šeimą. Užaugino dukterį. Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.
LPKTS Šakių filialas

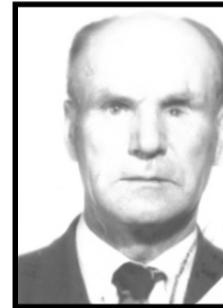
Vytautas Sučila

1928–2012

Gimė Panevėžio r. Dikonių k. 1949 ka-
lėjo Komijos Intos lageriuose. 1956 m. grį-
žo į Lietuvą. Gyveno Kaune. Dirbo elektro-
ku. Buvo ilgametis LPKTS Kauno filialo na-
rys.

Užjaučiame žmoną ir artimuosius.
LPKTS Kauno filialas

Leonas Pelionis
1929–2012

Gimė Utenos r. Vyžuonių valsč. Kuni-
giškių k. Buvo ištremtas į Irkutsko sr. Char-
kataikro k. Tremtyje vedė, užaugino duk-
terį ir sūnų.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimos narius,
gimines ir artimuosius.
LPKTS Šakių filialas

Stanislava Kiūpelytė-
Vindžigalskiene

1931–2012

Gimė Lomos k. Pajūrio valsč. Taura-
gės aps. ūkininkų šeimoje. 1949 m. kartu
su tėvais ištremta į Irkutsko sr. Taišeto r.
Dirbo miško ruošos darbus. I Lietuvą grį-
žo 1958 m., ištakėjusi už Vindžigalsko. Ap-
sigyveno Šilalėje. Susilaikė dvių dukterių.
Palaidota senosiose Šilalės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukteris Danutę ir Vandą, vaikaitį Justą, seserį Eleną, gimines ir artimuosius.
LPKTS Šilalės filialas

Antanas Busila
1932–2013

Gimė Lazdijų r. Mikniškių k. 1946 m.
ištremtas į Sverdlovsko sr. Novaja Lialios
gv. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Kaune.
Dirbo stalumi-staklininku. Buvo il-
gametis LPKTS Kauno filialo narys.

Užjaučiame žmoną, dukteris su šeimo-
mis ir artimuosius.
LPKTS Kauno filialas

Skelimas

Sausio 13 d. (sekmadienį) Kaune minėsime Laisvės gy-
nėjų dieną.

10 val. Sv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje bus auko-
jamos šv. Mišios už žuvusius Laisvės gynėjus. **12 val.** minėjimas
Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. **12.20 val.** vyksime
i Petrasiūnų ir Romainių kapines pagerbtui žuvusiu Laisvės gy-
nėjui (autobusai lauks K. Donelaičio gatvėje prie Vytauto Di-
džiojo karo muziejaus). **14 val.** kino teatre „Romuva“ (Lais-
vės al. 54) bus rodomas kino filmas „Knignešys“, **16 val.** – kino
filmas „Nežinomi didvyriai“. Iejimas nemokamas.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

LPKTS Kauno filialas

Sausio 13 d. (sekmadienį) 12.30 val. Seimo II rūmų ga-
lerijoje bus pristatyta Lietuvos Laisvės gynėjų dienai skirta
paroda „Sausio 13-oji Kauno Tito Masiulio jaunimo moky-
los mokinį darbuose“.

Kviečiame apsilankyti.

LPKTS būstinės salėje (Laisvės al. 39, Kaune, antrame
aukšte) veikia paroda „Kalėdos – stebuklo laukimas“. Joje
eksponuojami kalėdiniai prieškario nepriklausomos Lietuvos
atvirukai, Kalėdu laikotarpio nuotraukos ir atvirukai iš lage-
rių ir tremties bei savaitraščio „Tremtinys“ per 25 metus iš-
leisti kalėdiniai numeriai.

Kviečiame apsilankyti.

Ką byloja naujojo Seimo narių darbai?

(atkelta iš 2 psl.)

Buvęs Ministras pirmininkas A. Kubilius tiesiai šviesiai socdemų paklausė, kodėl jie taip nemyli buvusių tremtinių ir politinių kalinių: „Jū valstybinės nukentėjusiųjų asmenų pensijas, sumažintas križės laikotarpiu, mes, mūsų Vyriausybė, numatėme atkurti nuo sausio 1 dienos, o jūs nutarėte to nedaryti. Ar tikrai jums rūpi kiekvienas žmogus? Ar buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai jums tiesiog nerūpi dėl politinių priežasčių?“ Iš tiesų A. Kubiliaus klausimą Seimo posėdžių salė atsakė nervingais šūkčiojimais.

Tačiau jokie dešiniųjų argumentai A. Butkevičiaus ir „centro kairiųjų“ koalicijos nesugraudino. Nors pakeisti buvusios A. Kubiliaus Vyriausybės suprojektuotą 2013 metų valstybės biudžeto projektą jie teturėjo vos kelias dienas, vis tik Seimui buvo pateiktas Socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo pakeitimas, kuris valstybinių pensijų buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam atkūrimą iš buvusių lygi nukélé dar vienems metams. Šiam reikaliu „centro kairė“ surado ir laiko, ir politinės valios. Jū nė kiek negraudino tai, kad šie žmonės yra tikrai garbingo amžiaus, savo sveikata pradė Sibiro gulaguose ir jiems reikalangas kiekvienas litas vaistams.

Tiesa, šito garsiai pasakyti naujos kadencijos Seime praktiškai neatsirado nė vieno politiko, išskyrus „Drąsos kelio“ frakcijos narį A. Patacką, kuris bandė išsprąstyti Seimo valstybinių pensijų atkūrimo: „Kaip aš suprantu, ta pastraipa, kuri susijusi su buvusiais politiniais kaliniai ir tremtiniai, ten kalbama maždaug apie 20 litų. Tai grupėlei žmonių, kurie baigia išmirgti, kuriuos galima suskaičiuoti ant rankos pirštų, valstybė pagali 20 litų. Taip ar ne?“

Minimo įstatymo pakeitimus Seimui pristatinėjusi durbėčių socialinės apsaugos ir darbo ministrė A. Pabedinskienė į A. Patacko klausimą iš viso neatsakė. Ji jo nesuprato. „Jūs kalbate apie pareigū-

nų ir karių valstybines pensijas? Atsiprašau, nematau“, – į klausimą klausimu A. Patackui atsakė ministrė A. Pabedinskienė, demonstruodama arba retą bukumą, ar labai akivaizdū ignaravimą ir cinizmą.

Panašaus cinizmo buvusių politinių kalinių ir tremtinių adresu buvo rodoma ir daugiau. Ir ne tik iš naujokų pusės, bet ir iš patyrusių politikų. Čia ryškiai „sužibėjo“ darbietė L. Graužinienė, pareiškusi, kad gaunantys nukentėjusiųjų valstybines pensijas niekur nebuvu ištremti (kalbama apie 100 tūkstančių žmonių!), o tik patekė į tremiamųjų sąrašus ir tremtiniai niekuo ne ypatingesni, nei tie, kurie pokariu sunkiai vertėsi Lietuvoje.

Isipliekusias diskusijas, kas yra teisinga, o kas – ne, nukrito A. Kubilius, pareiškės, kad TS-LKD negali pritarti valstybinių nukentėjusiųjų pensijų atkūrimo nukėlimui. Jis pasakė, kad jų frakcija yra įregistruavusi R. Dagio pataisa ir siūlys atkurti tai, ką jų Vyriausybė buvo pažadėjusi buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam.

Deja, R. Dagio pataisa atkurti minimas pensijas į 2009 metų lygi jau nuo šio sausio 1 dienos Seime pritarimo nedavė. Konservatorių R. Dagio, A. Kubiliaus, D. Jankausko ir „drąsiečio“ A. Patacko jungtinės pastangos vaisių nesusilaukė. Todėl buvo balsuojama už visą įstatymą, numatantį šių pensijų atkūrimą dar po metų.

Štai čia ir prasidesta visas įdomumas. Nors TS-LKD frakcija tarsi garsiai dėjo visas pastangas iškovoti buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam atkurtas valstybines pensijas, bet balsavimas byloja visai ką kitą. Pensijų atkūrimas atidėtas „už“ balsavus 55, „prieš“ – 6 ir susilaikius 17 Seimo narių.

Kalbant apie 33 narius vienijančią TS-LKD frakciją, tradiciškai Seime astovaujančią buvusių politinių kalinių ir tremtinių klausimus, reikia paminėti, kad šiuo minimu svarbiu klausimu iš vieno nebalsavo TS-LKD partijos Politinių kalinių ir tremti-

nių frakcijai priklausantys A. Anušauskas, A. Bilotaitė, A. Dumčius, V. M. Čigrijienė. Taip pat I. Degutienė, D. Jančauskas, S. Jovaiša, D. Kreivys, K. Masiulis, A. Matulė, N. Puteikis, J. Razma, P. Saudargas, K. Starkevičius, A. Strelčiūnas, S. Šedbaras, A. Vidžiūnas, E. Zingeris, P. Žeimys ir R. Žilinskas (iš viso 20 TS-LKD narių). Susilaikė (teisiškai tai yra prilygintina balsavimui „prieš“, bet nėra vienareikšmis balsavimas) M. Adomėnas, A. Ažubalis, R. Juknevičienė, V. Juozapaitis, L. Kazlavickas, A. Kubilius, V. Stundys ir E. Vareikis (8 Seimo nariai). Tiesiai šviesiai prieš kai-

rių ketinimą nukelti valstybinių pensijų atkūrimą buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam iš TS-LKD frakcijos balsavo V. Aleknaitė-Abramikienė, R. Dagys, R. Kupčinskas ir K. Kuzminskas (4 Seimo nariai). Juos palaikė mišriai Seimo narių grupė priklausantis L. Balsys ir darbietis M. Zaščiūrinskas.

Valstybinės pensijos buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam nuo šių metų neatkurtos iš buvusių lygi praktiškai socialdemokratų balsais ir, kaip tai nebūtų keista, TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos pirminkės Vincės Vaidevutės Margevičienės pastangomis, kuri kartu su socialdemokratis balsavo prieš pensijų atkūrimą buvusiems tremtiniam ir politiniams kaliniams.

Ingrida VEGELYTĖ

Užjaučiame

Mirus mylimai žmonai

Augenijai,
nuoširdžiai užjaučiame ilgametį LPKTS Radviliškio filialo tarybos narį Antaną Šilkaitį ir dukteris.

LPKTS Radviliškio filialas

Negailestinga mirtis iš mūsų išplėše Aukštaitijos krašto sūnų

Augustiną Švenčionį – partizaninių kovų dalyvių, atkurtos Didžiosios Kovos apygardos vadą.

Skaudžią netekties valandą artimuosis nuoširdžiai užjaučia

LPKTS Kėdainių filialas

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Ona Pociulytė-Kasperavičienė

1916–2012

Gimė Šeduvoje, Radviliškio r. 1948 m. su šeima ištremta į Sibirą. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Ištakėjo už buvusio politinio kalino. Vyras žuvo.

Palaidota Šeduvo kapinėse.

Bronislava Meržvinskienė

1922–2012

Gimė Valkakiemio k. Žaslių valsč. Traukų aps. Ištakėjo. 1948 m. su dukterimi ištremta į Sibirą – Irkutsko sr. Zimos r. Zułumajaus k. Vyras buvo Generolo Povilo Plechavičiaus Vietinės rinktinės karys, pasitraukė į Vakarus. Užaugino dvi dukteris, abi palaidojo.

Palaidota Radviliškio kapinėse.

Ona Masandukaitė-Remeikienė

1926–2012

Gimė Rukaičių k. Radviliškio valsč. Šiaulių aps. 1949 m. areštuota. Kalėjo Taišeto, Mordovijos lageriuose. I Lietuvą grįžo 1956 m. Ištakėjo ir apsigyveno Ragainėnų k. Radviliškio r.

Palaidota Stačiūnų kapinėse.

Stasė Kuokštaitė-Noraitienė

1931–2012

Gimė ir užaugo Raseinių r. Jos brolio Kuokštas su žmona buvo aktyvūs partizanai, žuvo kovodami už Tėvynės laisvę. Stasė buvo aktyvi Prisikėlimo apygardos ryšininkė.

Palaidota Radviliškio kapinėse. Užjaučiame vyrą, dukterį ir artimuosius.

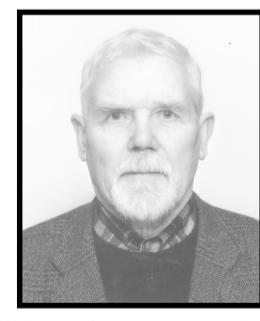

Augenija Klausaitė-Šilkaitienė

1932–2012

Gimė Paežerių k. Radviliškio r. ūkininkų šeimoje. 1948 m. su šeima ištremta į Sibirą. Gyveno Kojos k. Partizansko r. Krasnojarsko kr. Dirbo įvairius miško darbus. Ištakėjo už tremtinio Antano Šilkaičio, susilaikė dukters. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Augmėnuose, Baisogaloje.

LPKTS Radviliškio filialas

Adomas Niaunys

1933–2012

Gimė Narvydžių k. Skuodo r. ūkininkų šeimoje, auginusioje septynis sūnus ir keturias dukteris. 1951 m. kartu su šeima ištremtas į Krasnojarsko kr. I Lietuvą grįžo 1954 m. Apsigventi gimtinėje sovietinė valdžia neleido, todėl išvyko į Latviją, Liepojā, ir tik 1964 m. persikelė į Klaipėdą. Iki pensijos dirbo Baltijos laivų statykloje. Sukūrė šeimą ir užaugino dvi dukteris. Dalyvavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos veikloje.

Palaidotas Klaipėdos Lébartų kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir dukteris.

Klaipėdos PKTS

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internte: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė,

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos

netekėjų atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai.

Kaina 2 Lt

Tiražas 2230. Užs. Nr.
SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĒMIMO
FONDAS

LRT

Pirmadienis, sausio 14 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Pinigu karta (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dvieim“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Prisikėlės faras“. Ser. 19.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Ižvalgas. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 „Sukilimas“. Dok.f. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Prisikėlės faras“ (k.). 0.30 „Viena byla dvieim“ (k.).

Antradienis, sausio 15 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Stilius. Gyvenimas (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dvieim“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Prisikėlės faras“. Ser. 19.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Emigrantai. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Pinigu karta. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Prisikėlės faras“ (k.). 0.30 „Viena byla dvieim“ (k.).

Trečiadienis, sausio 16 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Ryto suktinis su Z.Kelmeikaite (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dvieim“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Prisikėlės faras“. Ser. 19.45 Stilius. Veidai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Teisė žnoti. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Ugnies tramdytojai. 22.45 Pergalės kaina. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Prisikėlės faras“ (k.). 0.30 „Viena byla dvieim“ (k.).

Ketvirtadienis, sausio 17 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Bėdų turgus (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dvieim“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Šnipai“. Ser. 19.45 Stilius. Namai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Tautos aikštė. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.15 Vakaro žinios. 23.30 „Šnipai“ (k.). 0.30 „Viena byla dvieim“ (k.).

Penktadienis, sausio 18 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Lyderiai“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Hartlando užuovėja“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Viena byla dvieim“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Duokim garo! Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.15 „Mažosios Holivudo aktorės išpažintis“. Drama. 2008. JAV.

Šeštadienis, sausio 19 d.

6.00 Šventadienio mintys (k.). 6.30 Stilius. Veidai (k.). 7.15 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Ryto suktinis su Z.Kelmeikaite. 11.00 Durys atsidaro. 11.30 Septynios Kauno dienos. 12.00 „Ekologiskiaus pasaulio namai“. Dok. 12.30 „Audrų pasauliai“. Dok. 13.30 Tautos aikštė. Nacionalinė debatai (k.). 15.30 Pasaulio panorama. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinių koncertas. 18.30 „Frosto prisilietais“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 Auksiniai praejusio šimtmečio slägeriai. 22.50 „Žemės stulpai“. Ser.

Sekmadienis, sausio 20 d.

6.00 Klausimėlis.lt. 6.15 Stilius. Namai (k.). 7.00 Ryto suktinis su Z.Kelmeikaite (k.). 8.00 Girių horizontai. 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Brolių Grimojų pasakos. Mėlyna šviesėle“. Ser. 11.45 Cirko festivalis „Circo Massimo“. 12.30 „Planeta Žemė. Ledo pasauliai“. Dok. 13.30 „Puaro“. Ser. 15.30 Šventadienio mintys. 16.00 Žinios. 16.10 Popietė su A.Čekoulia. 16.43 „Lyderiai“. 17.45 Keliai. Mašinos. Žmonės. 18.15 Mokslo ekspresas. 18.30 Stilius. Gyvenimas. 19.30 Bėdų turgus. 20.30 Panorama. 20.45 Europos balsas. 20.50 Savaitė. 21.15 „Nuskendusio miesto ieškotojai“. Fant. nuot.f. 2008. JAV. 23.15 „Audrų pasauliai“ (k.). 0.15 „Viena byla dvieim“ (k.).

Televizijos programa

sausio 14–20 d.

TV3

Pirmadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 „Garfieldas 2“. JAV, 2006. Komėdija. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Prieš srovę. 20.30 Gyvenimas yra gražus. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Nusivylusios namų šeimininkės“. Ser. 23.00 „CSI Majamis“. Ser. 0.00 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser.

Antradienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 Be komentaru. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Pilis. 20.30 Be komentaru. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tėvynė“. Ser. 23.10 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.10 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.10 „Herojai“. Ser.

Trečiadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 Be komentaru. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Pilis. 20.30 Be komentaru. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tėvynė“. Ser. 23.10 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.10 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.10 „Herojai“. Ser.

Ketvirtadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI Majamis“. Ser. 0.05 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Akistata. 20.30 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI Majamis“. Ser. 0.05 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Akistata. 20.30 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI Majamis“. Ser. 0.05 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Faktorius. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Nuodėmė dešimtukas. 20.30 Patys pačiausi. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Elitinis būrys“. Ser. 23.00 „Ieškotojas“. Ser. 0.00 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Die- na. 8.00 „Aiškiaregys“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 12.30 Animacija. 13.00 „Šeimos reikalai“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Faktorius. 13.30 Animacija. 15.00 „Meilės prie globstis“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Nuodėmė dešimtukas. 20.30 Patys pačiausi. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Elitinis būrys“. Ser. 23.00 „Ieškotojas“. Ser. 0.00 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 1.00 „Herojai“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 9.00 Sveikas žmogus. 10.00 Beatos virtuvė. 11.00 „Avalono mokykla“. JAV, 2010. Fant. drama. 12.50 „Slapta bičių gyvenimas“. JAV, 2008. Drama. 15.00 „Džiunglių knyga. Mauglio istorija“. JAV, 1998. Nuot.f. 16.30 Juokingiaus Amerikos namų vaizdeliai. 17.00 „Choras“. Ser. 18.00 Nuodėmė dešimtukas. 18.45 Žinios. 19.00 Savaitės komentariai. 19.30 X Faktorius. 22.15 „Priverstas žudyti“. JAV, 2009. Trileris. 0.15 „Velniop tā darbā“. JAV, 1999. Krim. komedija.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 9.00 Sveikas žmogus. 10.00 Beatos virtuvė. 11.00 „Avalono mokykla“. JAV, 2010. Fant. drama. 12.50 „Slapta bičių gyvenimas“. JAV, 2008. Drama. 15.00 „Džiunglių knyga. Mauglio istorija“. JAV, 1998. Nuot.f. 16.30 Juokingiaus Amerikos namų vaizdeliai. 17.00 „Choras“. Ser. 18.00 Nuodėmė dešimtukas. 18.45 Žinios. 19.00 Savaitės komentariai. 19.30 X Faktorius. 22.15 „Priverstas žudyti“. JAV, 2009. Trileris. 0.15 „Velniop tā darbā“. JAV, 1999. Krim. komedija.

Baltijos TV

Pirmadienis

6.30 Televitrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Savaitės kriminalai (k.). 8.30 Auksarankiai (k.). 9.00 Ekstrasensai prieš nusikaltėlius (k.). 10.00 Mitų griovėjai (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Svoti“ (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“ (k.). 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“ (k.). 19.25 Cukrus. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Lietuvos žinių tyrimas. 21.30 Užkalnio 5. 22.30 DAKARAS 2013. 23.30 „Gyvi numirėliai“. Ser. 0.30 Ekstrasensų mūšis. 1.30 „Laukinis“ (k.). 2.30 Bamba (S).

Antradienis

6.30 Televitrina. 7.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 8.00 Tauro ragas (k.). 8.30 Cukrus (k.). 9.00 Ekstrasensai detektivai (k.). 10.00 „Alibi. Mirtini kėslai“. Ser. 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Mentalai“ (k.). 13.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“ (k.). 16.00 Ekstrasensų mūšis. 17.00 „Muchtaras sugrižimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis